

УДК 81'276.6:62:81'367.5

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/57-1-31>

Тетяна ДЯЧУК,

orcid.org/0000-0002-8680-3765

доцент кафедри української мови та культури
Національного авіаційного університету
(Київ, Україна) *tmd318@bigmir.net*

Світлана ЛИТВИНСЬКА,

orcid.org/0000-0002-5761-5124

доцент кафедри української мови та культури
Національного авіаційного університету
(Київ, Україна) *svitlana.lytvynska@npp.nau.edu.ua*

Надія СЕНЧИЛО-ТАТЛІЛОГЛУ,

orcid.org/0000-0001-9196-7118

доцент кафедри української мови та культури
Національного авіаційного університету
(Київ, Україна) *nadiia.senchylo@npp.nau.edu.ua*

МОВОТВОРЧИСТЬ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ СЬОГОДНІ (НА ПРИКЛАДІ НАЗВ АКТУАЛЬНИХ ПОНЯТЬ)

У статті на прикладі мови соціальних мереж (ютубу, фейсбуку, тіктоку) проаналізовано мовотворчість українського народу під час війни, зокрема упродовж жовтня-листопада 2022 року. Аналіз проведено у межах українськомовного контенту популярних соціальних мереж, оскільки зразки цієї мови є найближчими до живої народної мови. Джерелом фактичного матеріалу стали переважно коментарі громадян до «вірусних» відеороликів, що набули популярності у фейсбуці, ютубі, тіктоці тощо.

Соціальні мережі засвідчують стан, у якому опинилася «колективна душа» українського народу з моменту війни; у них панує мова емоцій, спостерігається поляризація поглядів. Чітко простежується антонімічна опозиція «свій» – «чужий». За частотою вживання виділяються кілька антонімічних понять: Україна – Російська Федерація, українські захисники – російські загарбники. Найбільше лексичних одиниць на позначення Російської Федерації та російських загарбників мають негативне, а на позначення України та її захисників позитивне емоційне забарвлення. Назв з негативною конотацією в рази більше, ніж з позитивною. Цю обставину можна пояснити тим, що, з одного боку, український соціум у своїй більшості однаково негативно сприймає події, що відбуваються, а з іншого, дією комунікативного закону про поширення інформації: мовець на підсвідомому рівні позитивно оцінює як нормальне, що таким і має бути, а негативне сприймає як таке, що порушує звичний, нормальний стан речей, викликає бурю емоцій, а отже, слів. Прикметною особливістю є те, що в багатьох піснях, заголовках, мемах, коментарях присутня українсько-російська мовна суміш, а також ненормативна лексика.

Мовотворчий потенціал українського народу величезний. За мирного часу його було б доцільно спрямувати в русло творення назв на позначення нових понять, заміни чужоземних лексем на штучно створені на основі власного кореневого ресурсу. Тема, на нашу думку, є перспективною і потребує подальших досліджень.

Ключові слова: стилістично нейтральні слова, стилістично забарвлені слова, лексема, неолексема, символ, фразеологізм.

Tetiana DIACHUK,

orcid.org/0000-0002-8680-3765

*Associate Professor at the Department of Ukrainian Language and Culture
National Aviation University
(Kyiv, Ukraine) tmd318@bigmir.net*

Svitlana LYTVYNSKA,

orcid.org/0000-0002-3975-4200

*Associate Professor at the Department of Ukrainian Language and Culture
National Aviation University
(Kyiv, Ukraine) svitlana.lytvynska@npp.nau.edu.ua*

Nadiia SENCHYLO-TATLILIOGLU,

orcid.org/0000-0001-9196-7118

*Assistant Professor at the Department of Ukrainian Language and Culture
National Aviation University
(Kyiv, Ukraine) nadiia.senchylo@npp.nau.edu.ua*

LANGUAGE CREATIVITY OF THE UKRAINIAN PEOPLE TODAY (USING THE NAMES OF CURRENT CONCEPTS)

Using the language of social networks (YouTube, Facebook, Tiktok) as an example, the article analyzes the language creation of the Ukrainian people during the war, in particular during October-November 2022. The analysis was carried out within the framework of the Ukrainian-language content of popular social networks, since samples of this language are the closest to the living vernacular. The source of the factual material was mostly citizen comments on "viral" videos that gained popularity on Facebook, YouTube, TikTok, etc.

Social networks testify to the state in which the "collective soul" of the Ukrainian people found itself since the war; they are dominated by the language of emotions, there is a polarization of views. According to the frequency of use, several antonyms are distinguished: Ukraine – Russian Federation, Ukrainian defenders – Russian invaders. Most lexical units referring to the Russian Federation and the Russian invaders have a negative emotional color, while those referring to Ukraine and its defenders have a positive emotional color. There are many times more names with a negative connotation than with a positive one. This circumstance can be explained by the fact that, on the one hand, the majority of Ukrainian society perceives the events taking place equally negatively. And on the other hand, this is explained by the action of the communicative law on the dissemination of information: the speaker at the subconscious level evaluates the positive as normal, which is how it should be, and perceives the negative as something that violates the usual, normal state of affairs, causes a storm of emotions, and therefore, words. A notable feature is that many songs, headlines, memes, and comments contain a mixture of Ukrainian and Russian language, as well as profanity.

The linguistic potential of the Ukrainian people is enormous. In peacetime, it would be expedient to direct it in the direction of creating names to denote new concepts, replacing foreign lexemes with artificially created ones based on one's own root resource. The topic, in our opinion, is promising and requires further research.

Key words: *stylistically neutral words, stylistically colored words, lexeme, neolexema, symbol, phraseological unit.*

Постановка проблеми. Українська мова акумулювала понад тисячолітній досвід мовотворчості, є символом нашої незалежності, ідентичності, суперпотужним чинником об'єднання усіх українців (Гриценко, 2022). На сьогодні в мові спостерігаються зміни, що віддзеркалюють зміни в масовій свідомості у зв'язку з війною.

Аналіз досліджень. Мовотворчість українського народу під час війни стала об'єктом дослідження П.Ю. Гриценка, Ю.І. Шевчука, Т.М. Дячук, Є. Букета та ін.

Мета статті. На прикладі мови соціальних мереж проаналізувати мовотворчість українського народу під час війни. Аналіз проводиться у межах українськомовного контенту популярних соціальних мереж.

Виклад основного матеріалу. Війна – найважче випробування, з яким може стикнутися етнос. Український народ наразі виявляє себе як єдиний організм, що має, за Гюставом Лебоном, «колективну душу» (Лебон). Війна загострила почуття національної належності українських громадян. У більшості вони однаково реагують на ті події, які наразі тривають в Україні. Прикметно, що «вододіл», межа пролягає не через мовні або релігійні уподобання, а через лінію сприйняття: «свій» – «чужий». «Свої» – здебільшого ті, хто відстоює українську свободу на фронті та в тилу, хто словом і ділом засвідчує прихильність до нашої боротьби з ворогом і тим самим оголює свою сутність, справжність; іншими словами, хто стоїть на стороні добра. «Чужі» – це вороги явні

(російські загарбники) та приховані (на їх позначення виникло зневажливо-осудливе найменування «ждуни «руського міра»), вони асоціюються зі злом.

Найближчою до живого мовлення народу є мова соціальних мереж. Джерелом фактичного матеріалу стали відеозаписи, зокрема «вірусні» відеоролики, що набули популярності у фейсбуці, ютубі, тіктоці, а також коментарі громадян. Досліджувався українськомовний контент в основному за жовтень – початок листопада 2022 року.

Соціальні мережі засвідчують стан, у якому опинилася «колективна душа» нашого народу з моменту війни; у них панує мова емоцій, спостерігається поляризація поглядів. За частотою вживання виділяються кілька антонімічних понять: Україна – Російська Федерація, українські захисники – російські загарбники.

На позначення Російської Федерації використовуються різні за стилістичним забарвленням найменування, стилістично нейтральні – таких менше (*Російська Федерація, РФ, Росія*), переважна більшість з негативною конотацією, яка виявляється в основному через написання власних назв з малих букв, передавання за допомогою української графіки російських назв, свідому видозміну фонетичної будови слів, додавання літери Z, у багатьох випадках у структуру словосполучень уключаються вульгаризми й навіть матюччя: *росія, російська федерація, расея, рАсея, расея, рабсія, razzeя, rozzія, рашистська федерація, російська педирація, рошиська педерація, Дебільна Федерація, раша, рашка, Рашка, Параша, паРаша, росція, расосія, Соссія, руззія, рашарейх, ЛантеРеїх, ерефія, фашистська раша, срашка, Оркистан, Скрепостан, москобад, московія, Московія, мозковія, Мородьор, Мордор, мордор, Мордер, Кацапляндія, запорєбрик, країна-окупант, країна душегубів, держава-терорист, путінська расея, Імперія Зла, абсолютне зло, мухосранськ, мухосранська росія, Бреховолость, країна-концтабір, недодержава, алкопарашарусня, болота, болота російські, мавпа з гранатою, найогидніша країна земної кулі. Наприклад: «Хлопці, ви знаєте, що з ними робити, Мордер має бути наказаний», «Так, на болотах росейських зараз не до перемогу і це чудово», «Смерть фашистським ворогам фашистської раші, території недоумків, чікотіл, гвалтівників», «Погано працює розвідка, раз не знаємо, скільки Іран продав безпілотників Московії», «За недолюдьми з російської педирації плачуть психлікарні», «Бідна дитина! Щоб та росія згоріла!», «Зворушила реакція людей з залу,*

на обличчях так і читається огида і висміювання всього, що несе соціальна хвороба під назвою руззія...», «Київ хрестив мозковію, Київ її і відспіває», «Це вже звична буденність багатьох міст і містечок України, після того, як рашистська федерація сконцентрувала зусилля на знищенні енергетичної інфраструктури країни», «Смерть оркам з мухосранська», «Ця недодержава немає права на існування. Алкопарашарусня має бути знищена».

Переважно негативні емоційні нашарування містять лексеми на позначення народу-агресора та нещодавно мобілізованих росіян: *росіяни, росіянци, русня, росня, русняві, срускі, руснаки, rozzіяни, руззкі, рабсіяни, рошики, рашики, москалі, маскалі, московити, москаляки, москалота, мокші, орки, російсько-нацистські загарбники, російські вороги, російські фашисти, рашофашисти, окупанти, рашисти, російське біосміття, кацапи, босота, нацисти, терористи, цапня, зомбі, іроди, нелюди, варвари, падлюки, покидьки, потвори, дикарі, свинособаки, федераста, дебілоїди російські, рашистська мерзота, російське гарматне м'ясо, руснява сволота, збіговисько диких кочових племен, людоїди-сусіди, людожері, виродки, діти сатани, маніяки, тварюки, мокшани, моксельські виродки, Зондер Ваффен, асвабадітелі, асвободітелі, освобожітелі, обросросійська армія, ерефійці, нечисть, рашистська пошесть, злодії, зборище ніщєбродів, сміття рузьке, розумово відстала отара, стадо, зомбоване стадо, худоба, гниди, раби, «гарматне м'ясо», «отродіє»; частково мобілізовані особи, мобілізовані росіяни, мобілізовані, мобіки, чмо, чмоні, чмобіки, чмошники, «свіже м'ясо». Наприклад: «В Лани не було ілюзій щодо русні», «Гонять стада на убій і ніхто з нелюдів не задумувався і не сказав, чого пруться в Україну», «З ким домовлятися? З потворами, які гвалтують дітей?», «Добрий рошик – кожен 200-й, нам немає іншого вибору», «Орки крадуть все, що попадеться на очі. Зборище ніщєбродів», «Рашистські зайти, окупанти будуть знищені», «Не зли руззких», «Чорнобаївка цільно замінована rozzіянами», «Шановні, не реагуйте на злобні висловлювання рабсіян та іншої мерзоти», «Мета орків мордерської армії російської федерації – це захват міст і подальший грабіж громадян», «Чмоня в українському полоні», «Чмобіки» псують власну техніку», «Худобу на бійню ведуть...».*

Такі самі негативні конотації містять назви на позначення очільника Російської Федерації, президента В. Путіна: *Путлер, Пуйло, пуйло, путлер, путя, Путя, путька, пуття, Путінцап, Пупкін,*

Пу, Пуй, Вовка, В. Хутін, ліліпутін, ботексний, бункерний, Бункерний, дід, бункерний дід, чокнутий дід, карлик, кремлівський карлик, гопник, нелюд, упир, потвора, монстр, нечистий, Моль, бункерна Моль, Хуйло: «Мої родичі із Москви говорять, що у війні винен Захід, але не пуйло», «Світ знову дає шанс цьому упирю...», «Тільки хто повірить, що Пуйло нічого не знав», «Нема чого лізти в чужу країну і нити, що кусають комарі. ... А пують привили, мабуть, чимось заразним», «Нечистий лютує», «Ботексний оголосив часткову мобілізацію», «Перший мільйон Путіна, провал у КДБ та головна таємниця Бункерного».

Негативний емоційний фон мають лексеми на позначення прибічника В. Путіна Кадирова та його військ. Кадиров – донДонич, каDIRка, дондон-Доня, Доня; війська, які той очолює, – каDIRовці, КаDIRкінци, дондони, кадри-дон, ТІКТОК війська, тікток війська, дон-дон-війська, тіктокери, каDIRкіни сніговики, бородачі. Наприклад: «Чому донДоничу не дали частини флоту?», «У Кадирова кадри-дон закінчуються», «ТІКТОК війська Кадирова засвітилися і отримали по заслугах відповідь від України», «Дондонів треба відправляти не тільки на той світ, а ще далі», «А інших з дон-дон-війська заколосила українська земля».

Концепти «Україна», «українці», «українські захисники» у мові соціальних мереж отримали різні оцінні забарвлення: позитивні – так оцінюють їх «свої», кого важко запідозрити в непатріотичності, та негативні – з боку ворогів і колаборантів, що залишають українськомовні коментарі. Наприклад: *мати Україна, Україна-мати, Україна-ненька, ненька Україна, Наша Держава, Українська земля*: «Слава неньці Україні», «Дякуємо вам за підтримку Нашої Держави». Назв на позначення України в мові соціальних мереж ми виявили порівняно небагато. З боку «чужих» вживаються найменування: *окраїна, недокраїна*.

Набагато розгалуженіший лексичний ряд на позначення українських захисників. Їх народ сприймає позитивно, тому назви містять позитивне емоційне забарвлення, яке виявляється через написання з великої літери загальних назв, вживання слів із зменшено-пестливими суфіксами, додаванням префіксів *най-, супер-*, часте вживання займенника *наш*, прикметників *рідненькі, рідні, ріднесенькі, дорогі, найкращі та ін.*; вживання метафор : *Українські Воїни, Українські Герої, славні ЗСУ, Воїни, ВСУ-ангели, герої, Герої, захисники, синочки, молодці, козаки, наші визволителі, патріоти, настоящі мужики, рідненькі, хлопці, хлопці ріднесенькі, круті хлопці, Хлоп-*

чики, супергерої, найкращі вояки в світі, доблесні воїни, українські мужики, наші патріоти, воїни світу, воїни Світла, воїни світла та добра, сонечка наші, котики наші, воїни-захисники, потужні хлопці, золотенькі воїни, розумні воїни, неперевершені ЗСУ, незламні красотульки, найкращі, красені, красунчики, орли. Наприклад: «Наші молитви за Вас, наші Українські Воїни», «Боже, бережи наших дорогих Воїнів!!!», «Сонечки наші, хай сили землі і небеса Вас бережуть! Низький уклін ВАМ і подяка за наше життя», «Всі такі рідні! Дякуємо Вам, почувуюсь у безпеці!», «Такі безпосередні та справжні наші герої!», «Дякуємо вам, наші захисники, за кожний прожитий день», «Плачу із гордості і із жалю і із вдячності за наших хлопчиків ріднесеньких і за країну!», «Дуже важка і відповідальна робота. Але я бачу і знаю, що наші Красунчики відмінно справляються», «Прості хлопці, а які розумні воїни. Слава Українському народу», «Красені, велика подяка».

Інколи з боку «чужих» (вони в основному спілкуються російською мовою) в мові соціальних мереж вживаються лексеми з негативною конотацією: *укрнацисти, укронечисть, укросвинота*.

Як у будь-які часи потрясінь, наразі в мові виникають неолексеми на позначення нових понять; з'являються слова та словосполучення, що засвідчують певні явища, які досі не існували. Окремі з них стають символами – матеріальними знаками умовно відтворених ідей, понять, що дозволяє гранично «згущати» і перебільшувати зображуване. Наведемо деякі частовживані з них.

Чорнобаївка – символ примітивності управлінських рішень російського командування, масової загибелі ворогів та їх техніки. Історія, що передувала виникненню символу. Чорнобаївка – село в Херсонській області, у якому розташовується Міжнародний аеропорт «Херсон». Щоразу (усіх спроб було в межах 30-и), коли ворог намагався там закріпитися, ЗСУ їх знищувало. Наразі феномен Чорнобаївки увійшов у світову історію, сприймається як український «бермудський трикутник». Лексема часто вживається у соціальних мережах, наприклад: «Серіал «Чорнобаївка» завершився через відсутність «реквізиту»: армія РФ забрала всю техніку з аеродрому під Херсоном». На тему Чорнобаївки створено пісні, численні мему, наприклад: «Побачити Чорнобаївку і вмерти», «Петиція: перейменувати Чорнобаївку в Чорнобаївку», «А що, якщо Чорнобаївка, це місце, куди орки, як слони, ідуть помирати?» та ін.

Нового значення набуло слово «бавовна», інколи вживається в зменшено-пестливій формі – «бавовнятко» – «вибухи»: «На них видно

лише покинуті окопи, якими переритий аеродром. Саме в них рашисти намагались сховати свою техніку від регулярної «бавовни, «Бавовна» в Севастопольській бухті дала результат?», «Не буде вам ніяких перемовин, а буде вам велике, злюче бавовнятко».

«Концерт Кобзона» – словосполучення набуло значення фразеологізму «загинути, символічно приєднатися до покійного Кобзона»: «Радує нас, що росіяни так сильно спішать відправитися на концерт Кобзона». Від прізвиська утворилися неолексеми *закобзонити*, *Кабибздон*: «Сотні загинблих: на Сватівському напрямку ЗСУ потужним ударом *закобзонили* цілий батальйон *«мобіків»*, *«Треба ще більше відправляти слухачів до Кабибздона!»*.

«*Ти за російським кораблем*», інколи «*за крейсером Москва*» – обидва словосполучення буквально означають «переміститися на дно», у переносному значенні «гинути, померати», тобто цей фразеологізм є синонімом до попереднього. Події, що передували виникненню фразеологізмів: 1) український прикордонник Роман Грибов вимовив фразу: «Русский военный корабль, иди на х...», яка прозвучала як відповідь на пропозицію російського військового корабля здатися в полон 24 лютого 2022 року на острові Зміїний; 2) крейсер «Москва» затонув, за версією Міністерства оборони РФ, унаслідок вибуху боеприпасів 14 квітня 2022 року. Словосполучення часто використовуються, створено пісню з такою назвою («*Русский военный корабль, пішов би ти на х...*» «*Усі до руського корабля*», «*Пішли за руським воєнним кораблем зі своїми переговорами*»).

«*Взяти Київ за три дні*», чи, ширше «*взяти за три дні*» – символ нереальних планів, обіцянок, які неможливо виконати. Словосполучення активно використовується й має іронічне забарвлення. В окремих випадках вживається «*взяти за два дні*». Із заголовків: «*Коли вони обіцяли взяти Київ за три дні*», «*росня, ось що означає «взяти за три дні*», «*Може, ще й Лондон візьмуть за три дні*». Виникло багато пісень, у яких звучить це словосполучення.

«*Хороші росіяни*» – словосполучення вживається на позначення росіян, які відправилися «на концерт Кобзона», тобто загинули. У народі побутує думка, що хороших росіян, хороших російських солдат просто не існує, звідси висновок: хороші росіяни – мертві росіяни. У соціальних мережах вживаються модифіковані форми цього словосполучення: «*хороші руські*», «*хороші руцкіє*», «*хороші русскі*», «*добрі русскі*»: із заголовків «*Хороші руські існують? Логвиненко про росій-*

ських диверсантів», «*Хороших русских не існує: дві причини*», «*Харош, шановні, добрих русских не існує...*».

«*Аналоговнет*», «*друга армія світу*» – іронічно-зневажливі словосполучення, що використовуються як символи надуманості, фальшивості величі російської зброї та армії. Наприклад, пісня «*Друга армія у світі*» починається словами: «*Друга армія у світі Піздить в селищі курей Генерали-палкаводци Воювати илють дітей*».

«*Жест доброї волі*», «*отрицательное наступление*» – словосполучення, що часто вживаються й означають: «відступ, втечу російських військ», наприклад, із заголовків: «*Жест доброї волі*»: *Росія підтвердила вихід зі Зміїного*», «*Отрицательное наступление*» з *Херсона*», із коментарів: «*Бажаємо нашим захисникам і далі успішно отримувати такі «жести доброї волі*», «*Жест доброї волі...Ха-ха-ха, із-під Києва вони пішли, це так само жест доброї волі*», «*Жест доброї волі чекає ще східна Україна та Крим*».

«*Своїх не бросаем*» – іронічно-зневажливе словосполучення із протилежним змістом, адже на практиці виявляється, що росіяни своїх кидають на полі бою, більше того, на прохання української сторони забрати полеглих солдат, росіяни часто-густо не реагують. Із заголовка: «*Своих не бросаем* : контр-відступ окупантів. Ізюмський напрямок».

Значну мовотворчість викликали безпілотники іранського виробництва, які використовуються російськими військами для атаки на цивільні об'єкти та критичну інфраструктуру: *безпілотники, дрони, іранські дрони, іранські «балалайки», лапоть іранський, шахід монгольський, дрони-комікадзе, шахеди, шахеди, мопеди, моторолер, летюча балалайка, літаючі гуслі, балалайка, повіт ряний мопед, летюча газонокосарка, газонокосілка, дрОндулет* : «*Мопеди, їх видно, їх чути, збивають автоматами просто патрульні!*», «*Летюча газонокосарка*», або іранські дрони *Shahed-136...*» (Із заголовків), «*Балалайка – не російський інструмент. Літаючі гуслі, то буде якраз*», «*Масте гумор – летюча балалайка, лапоть іранський або шахід монгольський. Все, що можуть, це лапті, щі, балалайки і калаші. П'яне і дурне*».

Висновки. Можемо висувати, що мова соціальних мереж перенасичена лексикою із семами іронії, зневаги, максимально негативної оцінки. Ця обставина є підтвердженням одностайності українського народу в оцінюванні війни, держави-загарбниці та окупантів. З іншого боку, факт, що назв з негативною конотацією в рази більше, ніж з позитивною, можна прокоментувати дією кому-

нікативного закону про поширення інформації: мовець на підсвідомому рівні позитивно оцінює як нормальне, що таким і має бути, а негативний контент порушує звичний, нормальний стан речей, викликає бурю емоцій, а отже, слів. У багатьох піснях, заголовках, мемах, коментарях присутня російсько-українська мовна суміш, а також обценна лексика, матюччя. Щодо останнього, хочемо актуалізувати думку П.Ю. Гриценка «Це

не наш стиль, не наша національна модель...» (Лебон).

Логічно висувати, що мовотворчий потенціал українського народу величезний. За мирного часу його було б доцільно спрямувати в русло творення назв на позначення нових понять, заміни чужоземних лексем на штучно створені на основі власного кореневого ресурсу. Тема, на нашу думку, є перспективною і потребує подальших досліджень.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Букет Є. Неологізми війни: журналіст уклав «словник». URL: <http://wz.lviv.ua> (дата звернення 28.07.2022).
2. Гриценко П.Ю. Хто себе шанує, має зробити все, щоб його мовне довкілля не пропало. <http://www.nrcu.gov.ua/> (дата звернення 10.11.2022).
3. Лебон Г. Психология народов и масс. URL: <http://www.litres.ru> (дата звернення 10.11.2022).
4. Під Херсоном знайшли заражених «бойових комарів!»: Росія шокувала всіх в ООН. URL: <https://cutt.ly/CZOxCGT> (дата звернення 12.11.2022).
5. Шевчук Ю. І. Про війну і потребу нової мови. URL: <http://www.radiosvoboda.org> (дата звернення 12.03.2022).
6. «Це п*здьож?! Так! : Лана Зеркаль яскраво влупила по росії. Рандеву з Яніною Соколовою URL: <https://f.5.ua/randevu2022> (дата звернення 10.11.2022).

REFERENCES

1. Buket Ye. Neolohizmy viiny: zhurnalist uklav «slovyk». [Neologisms of war: the journalist compiled a “dictionary”]. URL: <http://wz.lviv.ua> (access date 28.07.2022). [in Ukrainian].
2. Hrytsenko P. Yu. Khto sebe shanuie, maie zrobyty vse, shchob yoho movne dovkillia ne propalo. [Anyone who respects himself must do everything so that his language environment does not disappear]. (access date 10.11.2022). [in Ukrainian].
3. Lebon G. Psihologiya narodov i mass. [Psychology of peoples and masses]. URL: <http://www.litres.ru> (access date 10.11.2022). [in Russian].
4. Pid Khersonom znaishly zarazhenykh «boiovykh komariv!»: Rosiia shokuvala vsikh v OON. [Infected “war mosquitoes!” were found near Kherson: Russia shocked everyone at the UN]. URL: <https://cutt.ly/CZOxCGT> (access date 12.11.2022). [in Ukrainian].
5. Shevchuk Yu. I. Pro viinu i potrebu novoi movy. [About war and the need for a new language]. <http://www.radiosvoboda.org> (access date 12.03.2022). [in Ukrainian].
6. «Tse p*zdozh?! Tak! : Lana Zerkal yaskravo vlyupyla po rosii. Randevu z Yaninoiu Sokolovoio. [“Is this the f*ck?! So! : Lana Zerkal vividly hit Russia. Rendezvous with Yanina Sokolova]. URL: <https://f.5.ua/randevu2022> (access date 10.11.2022). [in Ukrainian].